SUOMEN
TEATTERIJÄRJESTÖJEN
KESKUSLIITTO R.Y.

LAUSUNTO

Eduskunnan sivistys- ja tiedejaostolle 6.11.2015

Asia: HE 30/2015 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Teatterijärjestöjen keskusliitto kiittää mahdollisuudesta lausua vuoden 2016 budjetista. Edustamme kattavasti koko näyttämötaiteen kenttää.

Suomalaiset rakastavat teatteria. Siitä on osoituksena teatterin 3 miljoonaa vuosittaista katsojaa. Yhteiskunnan tiukkojen muutosten keskellä teatterille on olemassa entistä suurempi tilaus, johon tulee seuraavien vuosien aikana vastata. Se voi tapahtua vain valtion ja kuntien riittävällä tuella.

Olemme onnistuneet runsaassa sadassa vuodessa rakentamaan maantieteellisesti kattavan ammattimaisesti toimivan laadukkaan teatteriverkon, joka on taiteenlajina alueellisesti tasa-arvoisesti saavutettavissa. Se tarjoaa erittäin monipuolisia kulttuuripalveluja, esim. teattereiden oman esitystoimintaa, esitysvierailuja, yleisötyötä, erilaisia sosiaalisia hankkeita ja muita tapahtumia.

Teatterit tuottavat ja työllistävät

Ammattiteatterit tuottavat vuosittain 19.000 esitystä ja ja arviolta yli 6 000 yleisötyötapahtumaa. Valtion tuki on (VOS 69,9+ryhmät 2,9) ja kuntien tuki (63,3 ja 1milj.). Pääsylipputuloja kerätään vuodessa lähes 70 miljoonaa euroa.

Teatterit työllistävät n. 2800 vakituista, joista vakituisia taiteilijatehtäviä 650. Tuotantokohtaisia freelancetehtäviä näyttelijänä, ohjaajana, tanssijana, muusikkona, lavastajana, valo- ja äänisuunnittelijana tms. on vuodessa 2500. Lisäksi teatterit tilaavat teoksia säveltäjiltä, näytelmäkirjailijoilta, koreografeilta jne.

Sen lisäksi, että teatterit tuottavat esityksiä ja työllistävät omaa väkeään, ne generoivat ympärilleen monenlaista muuta liiketoimintaa.

Teatteri on ympäröivässä yhteisössään vetovoimatekijä. Maantieteellisesti laaja teatteriverkko takaa, että teatteri on taiteenlajina alueellisesti tasa-arvoisesti saavutettavissa.

Budjettileikkaukset heikentävät välittömästi työllisyyttä

Vuoden 2016 budjetissa ollaan leikkaamassa VOS-teattereiden valtion tukea vuoden 2014 budjettiin verrattuna yli 6%. Vapaan kentän tuki näyttäisi pysyvän samalla tasolla kuin edellisenä vuotena. Huomattavaa on, että vuodesta 2010 vapaan kentän tuki on noussut 0,5 miljoonaa, mutta tukea saavien ryhmien määrä on kasvanut 34:stä 43:een eli reaalisesti tuen määrä on jo usean vuoden ajan laskenut.

Oman rahoituksen lisääminen on vaikeaa: kansalaisten ostovoima heikkenee eikä lippujen hintoja voida nostaa vaikuttamatta tavoitteeseen pitää kulttuuripalvelut kaikkien saavutettavissa.

VOS-tukien leikkaaminen (tai edes samalla tasolla pitäminen) johtaa ja on johtanut säästöihin, jotka kohdistuvat työvoimavaltaisella alalla suoraan työvoiman vähennyksiin. Kun VOS-teatterit vähentävät, niin yhä useampi toimii vapaalla kentällä. Koska senkään rahoitus ei kehity, taiteilijat ovat työttöminä.

Teattereiden rahoituksen näivettyminen heikentää kulttuuritarjontaa maanlaajuisesti, vaikuttaa negatiivisesti paikallistalouteen ja vähentää teatterin ympärilleen generoimaa taloutta.

Ehdotuksemme:

1) Kulttuurialan kärkihankkeisiin varattuja eriä ohjataan tehokkaasti jo olemassa olevien rakenteiden kautta, esimerkiksi VOS-teattereiden, toiminta-avustusta saavien teattereiden tms. kautta ja kärkihankkeet suunnitellaan yhdessä kulttuurialan toimijoiden kanssa
2) Veikkauksen vararahastosta puretaan ja osoitetaan alan työllistämiseen, samalla tavalla kuin 2015
3) Vapaan kentän rahoitusta vahvistetaan työ- ja elinkeinoministeriön kulttuuriyritysten kehittämiseen tarkoitetuilla rahoituksella

Teatteritaiteella on merkityksensä ja paikkansa suomalaisten sydämissä teatteritaiteen itsensä vuoksi, ei pelkästään taloudellisena tai hyvinvointia tuottavana toimintana.

Yhteisöllisyys, kokemukset, tarinat – niitä tarvitaan myös vaikeina aikoina. Säilytetään teatterit tulevillekin polville.

Kunnioittavasti,

SUOMEN TEATTERIJÄRJESTÖJEN KESKUSLIITTO ry

Elina Kuusikko
puheenjohtaja

Jäsenjärjestöt

Lavastus- ja pukusuunnittelijat ry
Suomen Assitej ry
Suomen Näytelmäkirjailijat ja Käsikirjoittajat ry
Suomen Näyttelijäliitto ry
Suomen tanssi- ja sirkustaiteilijat ry
Suomen Teatterinjohtajaliitto ry
Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry
Suomen Teatterit ry
Teatterialan Ammattilaiset ry
Teatterikeskus ry
Teme - Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto
Työväen Näyttämöiden Liitto ry